

these Treaties: It cannot be prevented from doing so. But it must be recognized that, in International Law, such a step could be justified only in exceptional circumstances; and if it were taken without such justification, and without the approval of other member countries, it would be a breach of the international obligations assumed on entry into the Common Market.«⁶⁷

Forenelighed med andre grundlovsbestemmelser. Der er enighed om, at der i grl. § 20 ligger en ikke direkte udtalt begrænsning, nemlig at beføjelsen efter grl. § 88 til at ændre grundloven ikke kan overdrages til en international myndighed.⁶⁸ Den nye norske § 93 gør en udtrykkelig undtagelse i så henseende: »... dog ikke Beføjelse til at forandre denne Grundlov.«

Til forståelse af dette princips rækkevidde må det dog erindres, at § 20 ved overhovedet at tillade overdragelse af beføjelser muliggør de forandringer som består i, at kompetencen overflyttes fra et dansk organ til et internationalt. Om det danske organ har sin kompetence umiddelbart i kraft af grundloven eller i medfør af lovgivningsmagtens beslutning, er uden betydning. Da også lovgivningsbeføjelser kan overdrages, er der principielt intet til hinder for at overdrage de beføjelser, der ved grundloven er tillagt lovgivningsmagten, eventuelt som enekompetence.⁶⁹

Hvad der derimod ikke kan overdrages, er de beføjelser, som heller ikke lovgivningsmagten kan udøve. Stort set drejer det sig om to saglige områder: dels det øverste danske statsstyres institutionelle opbygning, dels de begrænsninger i al statsmagt, som formuleres i frihedsrettighederne. I sidstnævnte henseende må dog bemærkes, at såfremt der som led i frihedsrettighederne er tillagt domstolene en enekompetence, vil grl. § 20 ikke være til hinder for at denne kompetence overdrages til en international domstol. Men det må formentlig kræves, at det internationale organ kan karakteriseres som en domstol derved, at det frembyder de samme garantier i henseende til uafhængighed og procesform som et sædvanligt judicielt organ. I de tilfælde, hvor grundloven har fastlagt en judiciel enekompetence, kan denne næppe i medfør af § 20 ombyttes med en ikke-judiciel kompetence.⁷⁰

Når der herefter skal tages stilling til, om traktaten om Det europæiske Fællesskab opfylder denne betingelse, må det først og fremmest undersøges, hvad Fællesskabets organer kan bestemme. Herved må erindres, hvad der i det foregående afsnit er påvist, nemlig at organerne ikke har nogen generel kompetence, men kun de beføjelser, der er tillagt dem ved traktaten.

Ved en gennemgang af traktaten synes man imidlertid ikke at kunne påvise nogen beføjelse, som giver adgang til at træffe beslutninger, der er uforenelige med grundloven. Fællesskabets organer kan ikke gribe ind i det danske statsstyres institutionelle opbygning. Kongemagt, folketing og parlamentarisk ministerstyre er anliggender, der ligger uden for organernes rækkevidde. Danske statsborgeres en adgang til tjenestemandstillinger kan heller ikke anfægtes, idet traktatens art. 55 undtager enhver virksomhed, der består i offentlig myndighedsudøvelse, fra reglerne om adgang til erhvervsudøvelse uden diskrimination mellem medlemsstaternes borgere.

Ej heller vil der kunne findes nogen bestemmelse i traktaten, som tillader indgreb i de grundlovssikrede frihedsrettigheder. Fællesskabets myndigheder kan ikke iværksætte frihedsberøvelse, udøve censur, forbyde foreninger eller kræve ejendom afstået uden erstatning.

Der har været nogen diskussion om Fællesskabets adgang til at iværksætte husundersøgelse m.v. af den i grl. § 72 omhandlede art. Den umiddelbare anledning hertil er to af Rådets forordninger, nr. 11 af 27. juni 1960 om afskaffelse af diskrimination med hensyn til transportpriser og -vilkår,⁷¹ samt nr. 17 af 6. februar 1962 om anvendelse af traktatens artikler 85 og 86 (Kartel- og monopolkontrol).⁷² I medfør af detaljerede regler i disse forordninger kan de af Kommissionens tjenestemænd, som særligt bemyndiges dertil i forbindelse med en af Kommissionen iværksat undersøgelse af en virksomheds forhold, foretage undersøgelse af forretningslokaler, bøger og forretningspapirer m.v. Virksomheden er under tvangs bøder og strafansvar pligtig at tillade sådan undersøgelse, idet Kommissionens beslutning dog er genstand for prøvelse ved Fællesskabets domstol. Såfremt virksomheden modsætter sig en af Kommissionen beordret under-